

ÚSPĚŠNÝ A ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK
BEST WISHES FOR A HAPPY NEW YEAR

كل عام وأنتم بخير

Pf 2005

Předsednictvo
Společnosti přátel Afriky

Pf 2005

ÚSPĚŠNÝ A ŠŤASTNÝ NOVÝ ROK
BEST WISHES FOR A HAPPY NEW YEAR

كل عام وأنتم بخير

Předsednictvo
Společnosti česko-arabské

Pozvánka na valné hromady

Valná hromada SPOLEČNOSTI ČESKO-ARABSKÉ

se uskuteční

dne 14. 2. 2005 v 17.00 hod.

**v prostorách hotelu ILF
Budějovická 15, Praha 4**

Valná hromada SPOLEČNOSTI PŘÁTEL AFRIKY

se uskuteční

dne 16. 2. 2005 v 17.00 hod.

**v prostorách Akademie věd ČR
Národní tř. 3, Praha 1**

Z NAŠÍ ČINNOSTI

Marie Hrušková: Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské
a Společnosti přátel Afriky za poslední čtvrtletí 2004 7

STÁTNÍ SVÁTKY A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Blahopřejeme spřáteleným zemím 10

Marie Hrušková: Zemřel nejvyšší představitel palestinského lidu 10

Miroslav Houska: 29. listopad – Mezinárodní den solidarity
s palestinským lidem 11

STUDIE A DOKUMENTY

Výňatek z projevu Chargé d Affaires Státu Palestina Jamal Al-Jamala
na shromáždění konaném v Praze při příležitosti Mezinárodního
dne solidarity s palestinským lidem dne 30. listopadu 2004 12

Poselství generálního tajemníka OSN k Mezinárodnímu dni solidarity
s palestinským lidem 13

Josef Poláček: Kdo byl Modibo Keita? 14

KULTURA

Miroslav Houska: Palestina v čase zkoušek a její poezie 16

Ivan Mrázek: Paříž pouště 18

INFORMACE A ZAJÍMAVOSTI

Naděžda Obadalová: Účast Společnosti česko-arabské
na knižním veletrhu ve Frankfurtu 21

Výtvarné dílny na zámku Zbraslav 23

Obličejová maska ngaady a mwaash (Kubové – Demokratická republika
Kongo). 24

Zuzana E. Bohuslavová: Úspěšná akce nové pobočky
Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské v Hradci Králové. . . . 24

Kombinovaný večer „Rozvojová spolupráce s Angolou“ 25

SDĚLENÍ

Společná schůzka předsednictva Společnosti česko-arabské s představiteli
arabských zastupitelských úřadů 26

Arabské dny v České republice 2005	29
Úmrtí prof. RNDr. Jana Jelínka, DrSc.	30
Odešel afrikanista Jan Vraný	30

CO SI PŘEČÍST

Vladimír Klíma: Africké romány v českém rouše	31
Nový Orient v novém	31

Vážení přátelé, příspěvky do Bulletinu zasílejte laskavě v elektronické podobě na redakční adresu **bulletin@czech-arab.org**. Děkujeme.

Zpráva o činnosti Společnosti česko-arabské a Společnosti přátel Afriky za poslední čtvrtletí 2004

Vážení,

připravili jsme pro Vás poslední číslo bulletinu 2004. Zpráva o činnosti nebude příliš obsáhlá, protože uplynula krátká doba od vydání třetího čísla. Jako každoročně řada Sdružení ponechává konání akcí až na podzimní měsíce. Letos jsme obdrželi dotaci od MZV až v červnu, a proto i Společnost musela přesunout řadu akcí až do druhé poloviny roku. Snažili jsme se splnit projektované akce a za pomoci poboček a spolupřadatelů se to povedlo. Především se sešla obě předsednictva, která zhodnotila činnost v roce 2004 a zabývala se přípravou Valných hromad, které se budou konat 16. a 17. února 2005.

Předsednictvo Společnosti česko-arabské se velmi intenzivně zabývá přípravou *Arabských dnů*, které budou doprovodnými akcemi k výstavě.

Arabští velvyslanci projevili ochotu podílet se na těchto dnech, a proto jsme s nimi v úzkém styku. Předsednictvo jednalo již dvakrát s radou velvyslanců a vyhledává spolupřadatele. Výstava knih se uskuteční v červnu a září v Národní knihovně, která bude spolupřadatelem. Impulz k této výstavě nám dal letošní Mezinárodní knižní veletrh ve Frankfurtu, letos byl věnován arabské knize. Tohoto Veletrhu jsme se aktivně účastnili. Podařilo se nám získat i prostor pro malou výstavku arabských knih, které byly přeloženy do češtiny. Podrobněji Vás informuje v tomto Bulletinu Mgr. Obadalová, kterou pověřilo předsednictvo přípravou i účastí na Veletrhu. Byla to vel-

mi dobrá propagace Společnosti. Budeme rádi, když se i naše pobočky a spřátelená muzea zapojí do „Arabských dnů“.

Upozorňujeme členy Východočeského kraje, že v Hradci Královém byla ustavena pobočka, která již zahájila přednáškovou činnost.

V této zprávě nelze opomenout jednu z významných akcí, na které se částečně podílíme. Je to *setkání cestovatelů v Prosiměřicích*, které organizuje Klub cestovatelů Hanzelky a Zikmunda. Pravidelně se tohoto setkání zúčastňuje čestná členka Klubu cestovatelů, vedení brněnské pobočky SPA a řada našich členů z krajů. Pro velký zájem jsme zařadili večerní seminář, která se koná již v pátek a letos byl věnován Africe. Hlavním lektorem byl profesor Josef Kandert z Náprstkova muzea v Praze. V roce 2005 se zapojí i Prosiměřice do „Arabských dnů“ a seminář bude věnován Egyptu a práci našich egyptologů v Abúsíru.

Jednou z velmi významných akcí je výstava *Abúsír – tajemství pouště a pyramid*, která je instalována v Náprstkově muzeu a potrvá do března 2005. Podrobněji Vás s ní seznámí v příštím čísle docent Vachala, ředitel egyptologického ústavu UK, který tráví většinu roku na vykopávkách v Abúsíru.

V průběhu výstavy proběhne v Náprstkově muzeu řada přednášek předních českých a německých egyptologů, na kterých se podílí i naše Společnost. Egypt stále přitahuje posluchače, a proto i naše pobočky projevují zájem o přednášky a výstavy.

Společnost přátel Afriky se podílí též na akci *Jedeme do Afriky*, o které jsme Vás infor-

movali v minulém čísle. Velkou zásluhu na této akci má členka předsednictva Společnosti přátel Afriky, Dr. Jana Jiroušková, která je též hlavní organizátorkou soutěže *Afrika očima dětí*.

Stalo se již tradicí, že *Sdružení přátel Alberta Schweitzera* pořádá v závěru roku vzpomínkový večer na tuto významnou osobnost, spojený s varhanním koncertem. Atmosféru tomuto večeru dodávají chrámové prostory evangelického kostela sv. Michala v Jirchářích. V tomto kostele Albert Schweitzer hrál svého oblíbeného Bacha při obou návštěvách Prahy. Tuto roli za něj převzala vynikající varhanistka Michaela Hradecká. Se zájmem jsme vyslechli přednášku Dr. Maxe Fišela o Albertu Schweitzerovi.

Aktivní bylo *Sdružení přátel zemí Východní Afriky*, které uspořádalo tři akce. Jednak to byla beseda s Janem Tomšíčkem o jeho zážitcích z cesty na kole po Africe. Dále pak beseda s manželi Baldinskými o jejich misijní práci v Tanzanii, kteří jsou součástí „Misijní banky ubožáků“. A konečně beseda s Dr. Ullmanem o přírodních krásách JAR.

Sdružení přátel Etiopie pokračovalo v pravidelných měsíčních schůzkách s Etiopany. Vyexpedovalo další číslo věstníku „Etiopie“.

Sdružení přátel Jižní Afriky uspořádalo 7. října filmový večer o přírodním bohatství JAR, kterého se účastnil pan velvyslanec. Snímky uváděl Dr. Jiří Hlaváček, předseda Sdružení.

Sdružení přátel Ghany uspořádalo v Náprstkově muzeu přednášku Dr. Vladimíra Klímy „Ghana s úsměvem“. Dr. Klíma patří mezi velmi aktivní členy. Vyšlo mu již několik knížek, ve kterých shrnuje své zkušenosti z působení v Ghaně. Přednášel též v řadě míst České republiky.

V závěru roku se sejdeme ještě na přednášce Mgr. Jelínka o Angole v Ústavu mezinárodních vztahů a v Náprstkově muzeu nás členové ekologické sekce seznámí s Národními parky v Tanzanii.

Z akcí, které uspořádala Společnost česko-arabská, připomeňme především Shromáždění k Mezinárodnímu dni Palestiny. Velmi zdařilou akci připravilo *Sdružení přátel Palestiny* za velké podpory Velvyslanectví státu Palestina.

Letošní shromáždění bylo bohužel poznamenáno smutnou událostí – úmrtím prezidenta Státu Palestina, Jásira Arafáta. Jemu věnoval největší pozornost ve svém vystoupení p. Jamal al-Jamal, Chargé d'Affaires Státu Palestina, a též generální tajemník OSN Kofi Annan, jehož poselství bylo přečteno. Na závěr přednesl básně palestinských autorů pan Milan Friedl a vlastní báseň Nataša Dobiášová. Shromáždění bylo ukončeno promítáním dokumentárního filmu ze zničeného tábora Janin. Oťresné obrázky i rozhovory s obyvateli tábora, kteří měli štěstí přežít, ukázaly na hrdinství Palestinců a odhodlání věst hrdinský boj s okupanty až do vítězného konce.

Za Společnost česko-arabskou projevíli upřímnou soustrast palestinským přátelům předseda ing. Regner a další členové vedení Společnosti.

Nelze opomenout aktivitu našich oblastních poboček. *Olomoucká pobočka* pokračovala v pravidelných měsíčních schůzkách. Jeden večer věnovala 10. výročí nastolení demokracie v JAR, kterého se účastnil též velvyslanec JAR, Jeho Excellence pan Dr. Lehoto.

Velmi aktivní je v současné době *pobočka v Brně*, která spolu s pobočkou SČA uspořádala řadu akcí, o kterých Vás budu informovat na Valné hromadě.

V *Plzni* pokračovala spolupráce poboček se Sdružením arabských občanů žijících v Západočeském kraji.

Redakční rada se sešla 2x. Na jedné schůzce zhodnotila třetí číslo Bulletinu a pomohla při jeho expedici a na další schůzce připravila 4. číslo.

Vážení přátelé využíváme této příležitosti a děkujeme všem, kteří zaslali blahopřání k životnímu jubileu ing. J. Regnerovi, doc. A. Líbickému a ing. Marii Hruškové.

Bohužel Vám sdělujeme, že naše řady navždy opustil jeden z velmi aktivních a dlouholetých členů ing. O. Vraný. Bude nám chybět zejména jako autor řady článků.

Máme za sebou další rok práce. I přes mnohé potíže můžeme činnost obou Společností hodnotit kladně. Děkujeme všem, kteří se na ní podíleli nebo nás podpořili svoji přízní. Mrzí nás malá účast na některých akcích v Praze a nad tím by se měli členové

zamyslet. Doufám, že už dnes si poznamenáte do kalendáře r. 2005, že 14. února v 17.00 hod. se bude v hotelu ILF konat Valná hromada Společnosti česko-arabské a 16. února v 17.00 hod. v sále Akademie věd na Národní tř. Valná hromada Společnosti přátel Afriky.

Dovolte mi, abych Vám popřála do roku 2005 pevné zdraví a pohodu v rodině i v zaměstnání nebo škole. Nám a našim přátelům v Africe a arabských zemích přeji klid a mír.

Ing. Marie Hrušková
1. místopředsdkyně obou Společností

STÁTNÍ SVÁTKY A VÝZNAMNÁ VÝROČÍ

Blahopřejeme k významným výročím

**Společnost česko-arabská
a Společnost přátel Afriky
blahopřejí spřáteleným zemím
k jejich státním svátkům
a významným výročím**

- **Súdánu** k oslavám Dne vyhlášení nezávislosti 1. ledna.
- **Kuvajtu** k významným dnům připadajícím na 25. únor, k nástupu Abdalláha as-Sabáha na trůn (1950) a vyhlášení nezávislosti (1961).
- **Maroku** k výročí Nabytí nezávislosti 3. března (1956).
- **Libyi** k oslavám převzetí moci lidem a vyhlášení Džamáhírije dne 4. března (1977).
- **Ghaně** k oslavě vyhlášení nezávislé republiky 6. března (1956).
- **Sýrii** k výročí nástupu k moci strany Baas 8. března (1963) a vyhlášení nezávislosti dne 17. dubna (1946).
- **Libérii** k oslavám vyhlášení republiky 12. března (1847).

-mh-

Zemřel nejvyšší představitel palestinského lidu

Vážení přátelé,

ještě jednou touto cestou vyslovujeme svou lítost a vyjadřujeme palestinskému lidu soustrast k úmrtí nejvyššího palestinského představitele Jásira Arafáta.

Dlouhá léta ovlivňoval vývoj na Blízkém východě a stal se ztělesněním úsilí palestinského lidu o vytvoření samostatného státu. Věříme, že jeho nástupce přispěje k nalezení řešení izraelsko-palestinského, a tím i blízkovýchodního konfliktu.

Jásir Arafát zůstane v našich vzpomínkách jako velký přítel České republiky a našeho lidu.

**Jménem redakční rady
ing. Marie Hrušková
první místopředsedkyně
Společnosti česko-arabské**

29. listopad

Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem

Shromáždění solidarity s palestinským lidem

Společnost česko-arabská a České národní hnutí za mír a lidská práva uspořádaly, ve spolupráci s velvyslanectvím Státu Palestina a Informačním střediskem OSN v Praze, dne 30. listopadu 2004 v sále Charitas na Karlově náměstí v Praze shromáždění u příležitosti Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem, vyhlášeným OSN na 29. listopad.

Shromáždění se zúčastnili vedoucí diplomatických misí arabských států v České republice, zástupci českých institucí a desítky členů nevládních, občanských, studentských a krajských sdružení. Slavnostní shromáždění zahájil jménem předsednictva Společnosti česko-arabské a Českého národního hnutí za mír a lidská práva jeho člen Mgr. Miroslav Houska, za účasti první místopředsedkyně ing. Marie Hruškové. Po krátkém úvodu a vyslechnutí hymny Státu Palestina si všichni shromáždění připomněli minoucí památku zesnulého prezidenta Jásira Arafáta.

Po oficiálním zahájení večera a uvedení významu Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem předal M. Houska slovo Chargé d'Affaires velvyslanectví Státu Pales-

tina v České republice. J. E. Jamal al-Jamal všechny přítomné srdečně pozdravil, vysoce ocenil solidaritu s palestinským lidem a seznámil shromáždění se současnou situací v jeho zemi (zkrácený text vystoupení uvádíme níže v Bulletinu). U příležitosti Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem vydává generální tajemník OSN Kofi Annan poselství, které přítomným v nepřítomnosti ředitele Informačního střediska OSN v Praze přednesl M. Houska (text viz níže).

V závěru shromáždění zněla poezie. Nejprve v nádherném přednesu pana Milana Friedla zazněly do českého jazyka přeložené verše palestinských básníků, poté vystoupil pan Jafar Hedar s vlastní arabskou básní napsanou pro tuto příležitost, jako vzpomínku za Jásirem Arafátem, a na závěr zazněly verše napsané paní Natašou Dobiášovou. Shromáždění solidarity s palestinským lidem, které na krátko i přes zdravotní potíže navštívil předseda Sdružení přátel Palestiny, dr. Roman Raczynski, bylo uzavřeno shlédnutím dokumentárního filmu Džanín, Džanín.

-mh-

Výňatek z projevu Chargé d'Affaires Státu Palestina Jamal Al-Jamala na shromáždění konaném v Praze při příležitosti Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem dne 30. listopadu 2004

Dámy a pánové,

scházíme se dnes, abychom si společně a znovu připomněli 29. listopad, což je Mezinárodní den solidarity s palestinským lidem, vyhlášený Organizací spojených národů. Uběhl další rok a tragédie palestinského národa stále pokračuje a nezná konce. Pokračuje historická křivda, která na něm byla spáchána. Zápas palestinského lidu za svobodu a ukončení izraelské okupace a za dosažení svých národních práv uznávaných mezinárodní legitimitou, zejména jeho právo na sebeurčení, návrat palestinských uprchlíků do svých domovů a vytvoření nezávislého palestinského státu s hlavním městem východním Jeruzalémem, však nadále pokračuje.

29. listopad se stal každoroční příležitostí, ve které všichni lidé milující svobodu a spravedlnost ve světě vyjadřují svou solidaritu s palestinským lidem, odsuzují izraelskou okupaci a agresí a vyzývají mezinárodní společenství, aby přimělo Izrael k uplatnění příslušných mezinárodních rezolucí. Náš dík patří těm lidem, pro které palestinská otázka znamená otázku lidského svědomí silícího každým dnem oproti stavu pokrytectví a mlčenlivosti některých a oproti bezmoci mezinárodního společenství prosadit spravedlivé a trvalé vyřešení izraelsko-arabského konfliktu, jehož jádrem je palestinská otázka.

Demonstrace, ke kterým vyzvaly mírová hnutí v Evropě a odbory a další organizace občanské společnosti a které proběhnou 11. prosince v evropských městech, potvrzují hluboký humánní rozměr palestinské otázky. Výsledky průzkumů veřejného mínění v ze-

mích Evropské unie jasně odsuzují izraelskou okupaci a útlak palestinského lidu. Většina občanů EU považovala Izrael za největší hrozbu světovému míru.

Palestinská otázka byla více než tři desetiletí úzce spjata s osobou zesnulého prezidenta Jásira Arafáta, který se stal symbolem boje palestinského lidu proti okupaci a boje za svobodu a nezávislost. Prezident Jásir Arafát zasvětil celý svůj život míru, za což byl odměněn Nobelovou cenou míru. Velkolepé státnické smuteční ceremonie, které s velkou pomocí organizovala v Paříži francouzská vláda v čele s prezidentem Chiracem, a smuteční rozloučení v Káhiře, kterého se zúčastnilo více než 240 delegací a více než 80 hlav států, premiérů, ministrů zahraničí a předsedů parlamentů z celého světa, byly nezpochybnitelným důkazem uznání zásluh zesnulého Jásira Arafáta za světový mír. Palestinský lid v něm viděl nejen vůdce, ale i starostlivého otce svého národa. Pro všechny Palestince, ať byli jeho příznivci či odpůrci, představoval Jásir Arafát s tradiční kufí na hlavě, ztělesnění jejich nadějí na ukončení izraelské okupace a život ve svobodě a důstojnosti.

Arafátův život v mnohém symbolizoval palestinskou tragédii, počínaje vyhnáním Palestinců ze své země v roce 1948 přes exil a konce jeho životem v izraelské okupaci, která jej poslední tři roky jeho života uvěznila v jeho sídle v Ramalláhu. Jásir Arafát odešel, ale jeho odkaz zůstane s námi a v paměti nejen palestinského lidu zůstane navždy.

Mnoho Izraelců a přátelé Izraele v některých sdělovacích prostředcích, včetně čes-

kých, viděli v nemoci Jásira Arafáta a jeho následném úmrtí pouze příležitost, jak škodolibě ho zdiskreditovat. Jejich nenávisná kampaň představovala nenávisť vůči palestinskému snu a legitimním právům palestinského národa a vůči jeho vůdci Arafátovi, a to navzdory dlouhému kusu cesty, který společně ušel s bývalým izraelským premiérem Izákem Rabínem a navzdory historickému mezníku spočívajícímu v myšlence dvou států pro dva národy. Bez Jásira Arafáta by se tato myšlenka nezrodila.

Palestinský lid, navzdory jeho velmi těžké situaci, stále vzhlíží s nadějí k uplatnění jeho legitimních a mezinárodně uznávaných národních práv na sebeurčení, návrat uprchlíků do svých domovů a vytvoření nezávislého palestinského státu. Tato práva jsou zakotvena ve všech mezinárodních dohodách a úmluvách včetně Mezinárodního humanitárního práva a Všeobecné deklarace lidských práv. Jistě víte, že palestinský lid učinil historický ústupek a přistoupil na

řešení, jež stanovila mezinárodní legitimita. Souhlasil s vytvořením palestinského státu pouze na 22 % historického území Palestiny přesto, že rezoluce VS OSN číslo 181 z roku 1947 mu dala právo na téměř polovinu tohoto území. Palestinský lid zvolil cestu míru a přistoupil pozitivně a s maximální pružností ke všem mezinárodním mírovým iniciativám, mezinárodním a arabským úsilím, za účelem vyřešení izraelsko-arabského konfliktu na základě mezinárodních rezolucí č. 242, 338 a 194.

Na závěr bych chtěl zdůraznit naše dodržování mírového procesu, který zaručí svobodu, stabilitu a bezpečnost Palestincům a Izraelcům a všem národům oblasti Blízkého východu, spravedlivý, globální a trvalý mír, ukončení izraelské okupace všech palestinských a arabských území a vytvoření nezávislého palestinského státu s hlavním městem Jeruzalémem.

Děkuji Vám za pozornost a za projevy solidarity s palestinským lidem.

Generální tajemník OSN

Poselství

k Mezinárodnímu dni solidarity s palestinským lidem

New York, 29. listopadu 2004

U příležitosti letošního Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem chci znovu vyjádřit své sympatie k palestinskému lidu, který nyní prožívá zármutek nad ztrátou svého lídra, zesnulého prezidenta Arafáta. Doufáme, že jeho památka bude pro Palestince v tomto obtížném období inspirací. Že zůstane jednotní a posílení v úsilí o naplnění svých národních aspirací a sebeurčení mírovými prostředky.

Krveprolití a chaos neberou v posledních čtyřech letech na Blízkém východě konce. Palestinci strádají ve vzrůstající chudobě,

vyhnání, zbavení práv. Ale ani Izraelci neprožívají dobré časy. I oni utrpěli velké ztráty. I oni potřebují bezpečí. Poslední čtyři roky ukázaly až příliš jasně, že násilí plodí násilí a jen oddaluje možnost mírového řešení.

Přesto nesmíme podlehnout zoufalství a beznadějí. Lidé na celém světě dnes doufají, že nová šance na mír je možná přímo za dveřmi. Nesmíme ji propásnout. Mezinárodní společenství se musí rozhodnout a začít znovu pracovat na oživení mírového procesu. Nedávné jednání v Šarm el Šejku mě v tomto směru naplňuje nadějí.

Mírový plán diplomatické čtyřky, tzv. Cestovní mapa, představuje nadále cestu k míru. Přijali ji Palestinci i Izraelci a má silnou podporu mezinárodního společenství. Je nejvyšší čas dát jí šanci na úspěch. Obě strany musí začít dodržovat své závazky v Cestovní mapě obsažené. Já sám jsem vyjádřil naději, že izraelský plán na stažení oživí mírové snahy založené na Cestovní mapě a povede k ukončení okupace Západ-

ního břehu včetně východního Jeruzaléma a pásma Gaza a otevře cestu k suverénnímu, demokratickému palestinskému státu, který bude existovat v sousedství bezpečného Izraele.

Za sebe mohu slíbit, že budu pokračovat ve spolupráci se všemi stranami na spravedlivém a trvalém urovnání palestinské otázky, které bude vycházet z rezolucí Rady bezpečnosti a z principu země za mír.

Kdo byl Modibo Keita?

Kdo byl Modibo Keita, jehož myšlenky jsou stále živé a mají trvale kladnou odezvu v jeho maliské vlasti? Dokonce i 27 let po jeho smrti v důsledku nelidského věznění ve východomaliském Kidalu, kde v tomto sahar-ském městě oscilovaly teploty mezi 50 stupni Celsia ve dne a 5 stupni v noci, jak uvádí ve své nesmírně cenné knize „Le Mali de Modibo Keita“ (Mali Modiba Keity), Paříž 1986, doktor Cheick Omar Diarrah, syn předního pokrokového maliského politika Mamadou Diarraha, který v nelidských podmínkách Kidalu rovněž našel smrt.

Maliský státník Modibo Keita (1915–1977) se narodil v Bamaku a byl národností Bambara. Po absolvování lycea v Bamaku a elitní školy Wiliama Pontyho v senegalském Dakaru pracoval jako učitel a později jako školní inspektor. Za aktivní účast v mládežnickém hnutí byl poslán do Sikasso při hranicích Horní Volty. V roce 1945 společně s Mamadou Konaté založil africkou politickou stranu Súdánský svaz a v roce 1946 se zúčastnil vytvoření největší politické strany v někdejších francouzských afrických koloniích – Afrického demokratického sdružení (Rassemblement Démocratique Africain – RDA). Byl jedním z organizátorů strany Súdánský svaz (sekce RDA), sjednotivší v roce 1946 všechny politické strany ve Francouzském Súdánu. Za antikolonialistickou činnost byl zatčen v roce 1947 v Paříži a v době protifrancouzských vystoupení v roce 1950 v zemích Francouzské západní Afriky (Afrique Occidentale Françai-

se – AOF) byl zatčen podruhé a deportován do vzdálených oblastí Sahary, kde pobýval až do roku 1952.

V roce 1956 se Modibo Keita stal předákem strany Súdánský svaz. V listopadu 1957 byl zvolen starostou Bamaka a v květnu 1957 jmenován členem generální rady Francouzské západní Afriky. A v roce 1959 byl zvolen předsedou této generální rady. Dvakrát byl zvolen poslancem francouzského Národního shromáždění (1953 a 1956) a v období od června 1956 do června 1957 byl jeho prvním africkým místopředsedou. Byl členem francouzské vlády jako státní tajemník pro záležitosti zámořských území (1957 a 1958).

Poté, co Francouzský Súdán dosáhl statut autonomní republiky v rámci francouzského Společenství (Communauté) v listopadu 1958, byl zvolen poslancem zákonodárného shromáždění své vlasti. Byl jedním z prvních iniciátorů vytvoření Federace Mali. V lednu 1959 byl zvolen předsedou ústavodárného federálního shromáždění a v dubnu se stal předsedou federální vlády Mali a předsedou rady ministrů Súdánské republiky. Z Keitovy iniciativy byla v prosinci 1958 vytvořena Strana africké federace (PFA), která existovala do srpna 1960. V ní Keita zastával funkci generálního tajemníka.

Po rozpadu Federace Mali se Modibo Keita stal prezidentem Republiky Mali a stál v čele maliské vlády. Byl aktivním stoupencem sjednocení úsilí afrických zemí v boji proti kolonialismu, za dosažení ekonomické nezávislosti.

V lednu 1961 se zúčastnil v marocké Casablance konference šéfů afrických států. A v dubnu téhož roku podepsal založení Svazu afrických států (Ghana, Guinea a Mali). V září 1961 se pak aktivně zúčastnil konference neangažovaných zemí v Bělehradě. V témže měsíci Keita dosáhl odchodu posledních francouzských vojáků z Mali. V roce 1962 uskutečnil státní návštěvu v Sovětském svazu a v následujícím roce byl vyznamenán Mezinárodní Leninovou cenou „Za upevnění míru mezi národy“.

Modibo Keita musel v Republice Mali překonávat řadu problémů ekonomického i politického charakteru při realizaci socialistické orientace země. To se odráželo i uvnitř vedení vládnoucí strany Súdánského svazu, který se zvláště v horkém létě 1967 začalo viditelněji dělit na levé prosocialistické křídlo a na pravé oportunistické křídlo.

Modibo Keita se snažil nevstupovat do tehdy přibíhajícího sovětsko-čínského ideologického konfliktu. Avšak jeho rozhodnutí o rozpuštění národního politbyra US-RDA a vytvoření Národního výboru obrany revoluce patrně nenalezlo pozitivní ohlas v Sovětském svazu a bylo tam považováno za pročínské stanovisko „proletářské kulturní revoluce“. Bylo to asi chybné pochopení složitě maliské problematiky.

Závěrem je nutno konstatovat, že socialisticky motivované myšlenky Modibo Keity nebyly Malijci zapomenuty za krvavého režimu generála Traorého a i dnes v demokratičtějších podmínkách jsou v Republice Mali stále živé.

Josef Poláček
Společnost přátel Afriky

Palestina v čase zkoušek a její poezie

(Pásmo přednesené panem Milanem Friedlem
na shromáždění u příležitosti
Mezinárodního dne solidarity s palestinským lidem)

Přátelé,
dovolte nám na závěr dnešního setkání Dne solidarity s palestinským lidem nechat zaznít několik veršů moderní palestinské poezie. Poezie, která svému lidu dodává sílu překonávat všechny strasti.

Na cestách a na stezkách vedoucích palestinský lid k dosažení spravedlnosti vyvěšuje právě poezie jasný praporec racionálního myšlení vítězícího nad emocemi zplanění a zániku. Emoci však neopouští, činí z ní svrchovaně umělecký nástroj svého působení k činu ve jménu života. V podmínkách, v nichž palestinský lid vede léta svůj boj za přežití a sebeurčení na historickém území, které mu bylo násilím odňato, je to funkce nezastupitelná a více než čestná. Poezie odráží tvrdou realitu, v níž se ocitli prostí lidé žijící v klidu své země. A věřme, že promluví i k vám.

Taufik Zijád v básni *Co mám*, vyjádřil jasně, jak každý Palestinec musí hledat své místo v nové realitě zcizeného domova:

Jsem prostý člověk.
Nikdy jsem nenosil na zádech dělo
a tisknout kohoutek mi nikdy nechybělo.
Mám
trochu hudby, co se hraje,
a pero, které kreslí sny,
lahvičku inkoustu.
Nemám
ani kus chleba pro své dny,
živím se slovy „Skoro už“.
Opravdu nemám jinou
než svoji pevnou víru
a lásku, kterou odplavím
všechno,
čím lidé hynou.

Samh al-Kásim poslání básníka vyjádřil ostře:

Kalamář udělali z mých otevřených ran
a proto
zlomkem kosti
své básně vyrývám.

Palestinská moderní poezie promlouvá novými formami, ale prastarým jazykem, jazykem semitského dávnověku. Ozývá se v ní i původní význam slova **šir**, které v arabštině značí poezii: to znamená *vědění tak trochu z jiného světa*, ze světa lidské imaginace spojené s jinými netušenými světy.

Arabové jsou minulosti blíží než lidé z uspěchaných moderních společností. Jsou s minulostí těsně spojeni svým jazykem, náboženstvím, literaturou, tradicí a pocitem vlastní velké minulosti.

Takové sblížení básníků s posluchači a čtenáři nám je dnes často cizí, je však možné tam, kde je zle. Vzpomeňme na krutou nacistickou okupaci naší země a na slova **Františka Halase**:

Myslete na chorál
Malověrní
Myslete na chorál

Lásku k vlasti – Palestině, která nepodléhá
změnám času ani těžkostem, krásně vyjádřil
Mahmúd Darwíš ve sbírce *Ptáci bez křidel*:

Uviděl jsem tě na horách zarostlých trním,
pastýřku bez ovcí
pronásledovanou mezi ruinami.
A býval jsi mojí zahradou.
A zatím já jsem v domě cizinec,
na dveře klepu, srdce mě.
Na srdci stojí mi dveře, okno, cement
a kamení.

Uviděl jsem tě ve džbánech vody a obilí,
rozbitou.

Uviděl jsem tě v nočních šantánech,
kde jsi žila jak služebnice.

Uviděl jsem tě v září slz, v září ran.
V hrudi tě mám jako své druhé plíce.
Ty, ty jsi hlas na mých rtech,
jsi voda, oheň jsi.

Uviděl jsem tě plnou písku a mořské soli,
krásnou, jako je země, dítě a jasmínový
květ.

Přísahám:

Z očních řas šáteček ušiji,
napíšeš na něj báseň o tvých očích
a jméno,
kterým když napojím srdce,
jež změnilo se
v melodii,
rozprostře se jako útulek v loubí
houštiny.

Napíšeš slovo,
více než mučedníci,
více než polibky milované:
Palestinská vždy byla
a palestinskou být nepřestane!

Ve chvílích nejtěžších se pro arabskou poezii stává odrazištěm i nástrojem kategorie času, která vnáší do poezie historii Palestinců, počínající kdesi v semitském dávnověku, kde začíná historie Kanaánců, Hebrejců a Arabů.

Toto vzdálené příbuzenství s Hebrejci, jakkoliv se dnes projevuje bojem, je uznáváno, občas s hořkostí, ale bez šovinismu. O tomto příbuzenství i o lásce k Palestině nádherně hovoří básnířka **Fadwá Túkánová** ve své básni *V náručí země*, v básni, která vyjadřuje pocity palestinského lidu i postoj před několika dny zesnulého prezidenta Státu Palestina Jásira Arafáta, který byl pochován v Ramalle, nedaleko svého sídla, kde byl po léta izraelskou armádou blokován.

Stačí mi zemřít,
být pochován
v útrobách domova,
rozptýlen,
ztracený, být vzkříšen v travě,
co roste při zemi,
v květinách,
s nimiž si krutě pohrává,
ruka dítěte, které zde vyrostlo mezi námi.
Stačí mi v náručí země
být prstí,
travou, květinami.

Vážení přátelé,
dnešní setkání uzavřeme verši **Taufíka Zijáda**, které mají velkou popularitu a které se staly nedílnou součástí společenského vědomí palestinského lidu:

Bylo nám souzeno
ten bedný pohár hořkosti
dopít až do dna,
až do kosti pocítit stud.
To nic.
Naše tkáň je most
přes moře plamenů
k břehům, kterým jsme zůstali věrni,
jak ony nám.

Má země, celá jsi zlatý prach,
slonovina a drahokam,
naše láska je nad milost, bohatá, plná síly.
Pochovejte své mrtvé, abyste se znovu
napřímili!

Zítřek

– i kdyby létal jako pták –
nám neuletí.

Nezahynuli jsme.

Jen jsme se znovu přetavili.

(S použitím výňatků z účelové publikace vydané palestinskou diplomatickou misí v ČSSR: Karel Petráček, Palestinská je flétna má, Praha/Nicosia 1987, uspořádal M. Houska.)

Paříž pouště

Když se na druhý den rozednilo, byli jsme už s vozy na silnici. Ze Sabhy ústí větví se asfaltová silnice. Dali jsme se jižní větví, jež vede přes Trághen do Murzuku a také do Zawíly a Tmassy. Brzy nás obklopila plochá krajina snažící se nás přesvědčit, že tamní prostor je jen dvourozměrný.

V Murzuku, který leží na břehu „omývaném“ Murzuckým písečným mořem, se musí poutník zamýšlet nad temnými stránkami jeho historie. Turci po dobytí Tripolisu roku 1551 brzy obsadili také Fezzán a vládli mu prostřednictvím bejlerbeje – guvernéra, jenž si zvolil za své sídlo Murzuk (v pořadí třetí hlavní město Fezzánu). Murzuk, středisko obchodu s černými otroky a významná karavanní stanice, byl v tureckém období (1560–1930) zván Paříž pouště. Město překypovalo nákupčími a otroky. Dávná karavanní stezka „Bornu“ od Čadského jezera do Tripolisu byla až do konce 19. století otrokářská cesta, krví pokropená dálnice posetá sluncem vybělenými lidskými kostmi. Jen ti nejzdatnější otroci přežili pochod pouští; když ale dorazili do Murzuku, podobali se živoucím kostrám. Kvetoucí město bylo se zrušením otroctví a po italské okupaci degradováno na tichou zapomenutou oázu. V sedmdesátých letech minulého století potkal starobyloou odpočívací a zásobovací stanici stejný osud jako mnoho jiných libyjských městeček: hliněné domky byly na základě vládního nařízení vyklizeny a jejich obyvatelé byli vystěhováni do nové betonové části městečka. Hrutící se trosky opuštěných obydlí se zvolna mění v prach.

Jedinými svědky pamatujícími časy slávy pouštního města jsou pevnost a mešita. Dostali jsme se k nim průjezdem zastíněným několika širokými oblouky. Mohutné pevnostní zdi, prolamované štěrbinovými střílnami a zakončené trojúhelníkovým cimbuřím, oživovaly stíny vrhané na pevnost datlovými palmami. V době tureckého panství musela pevnost nahánět místním obyvatelům hrůzu, poněvadž ukrývala státní vězení. Z pevnosti se nám

naskytl zajímavý pohled na staříčkou mešitu s plochou střechou a malým nádvoříčkem. Na jeden z rohů svatyně je nalepen nevysoký kuželovitý minaret, dole zešíroká „rozkořený“, vzhůru se zužující a opatřený zahroceným vrškem. Část nádvoří přiléhající k minaretu je zastřešena a využita jako hřbitov s několika hroby tureckých mocipánů. Stavba v tureckém stylu je nepochybně ovlivněna místním cítěním.

Z Murzuku jsme odjeli prohlédnout si Trághen, od třináctého století, kdy panující berberská dynastie byla vystřídána černými králi z říše Kánem (východně od Čadského jezera), druhé hlavní město Fezzánu. Kánem ovládl území Fezzánu a začlenil je jako provincii do svého státu (držel ji do 15. století). Provincie byla spravována místodržitelem z Trághenu. Ten přijímal příkazy z Bornu na západ od jezera Čad, kam se koncem 13. a ve 14. století přesunulo centrum moci.

V současnosti působí Trághen ospalým dojmem. Čas, který zanechal výrazné stopy v omšelých zdech rozpadajících se starých domků s plochými střechami a uzavřenými vnitřními dvorky, se vleče líně. Na nízkém pahrbku stojí stará zchátralá pevnost, jejíž dny už jsou také sečteny; shlíží se v zrcadlech „rybníčků“, v létě vysychajících za tvorby oslnivě bílých solných výkvětů. Dávno neobílené, oprýskané mešity s plochými střechami pamatují Turky na modlitbách. Jejich podivuhodné minarety spočívají v písku širokou hranatou bází, z níž kuželovitě vyrůstají k nebi. Stavitel nejkrásnějšího tamního minaretu popustil uzdu své fantazii, když šachtu minaretu odlehčil poblíž zahroceného vrcholu okenními otvory ve tvaru klíčových dírek a podobným způsobem vyřešil vstupní otvor na úpatí věže. Letitý strážce mešity, scvrklý stařík s vysokou zahnutou holí, už pozbyl veškerou nevráživost vůči bezvěrcům. Dovolil mi, abych se ponořil do šera svatyně a vystoupil po úzkém točitém schodišti minaretu k oknům a rozhlédl se vůkol. Byl to výhled, jaký se jen tak nena-

skytne. Tam jsem pochopil, proč v zemích s přísnými islámskými tradicemi dávali lidé přednost tomu, aby jejich muezzini byli slepí. Nevidoucí oči nemohly ani z minaretů spatřit nezahalené tváře ženských obyvatel domů. Dnes už je starý Trághen neobydlený. Zborcené zdvo odkrylo trámový střešních konstrukcí, takže tato čtvrt připomíná vysílením padlého velblouda, jehož holá žebra zasvítla, když maso ohryzaly hyeny.

Opustili jsme Trághen a přes oázu s podivným jménem Umm al Araneb (Matka králíků) zamířili do Zawíly. Arabští historici referují, že Zawíla – antická Cilleba – i další oázy ve Fezzánu byly obsazeny Araby již v sedmém století. Pro Araby, a později pro Turky, byl Fezzán vždy žhavou půdou. V desátém století došlo k povstání proti Arabům. Vůdce vítězného berberského kmene, Abdalláh ibn al-Chattáb si zvolil za svou rezidenci Zawílu, jež se tak stala prvním hlavním městem Fezzánu (10.–13. století). Jeden ze starých arabských cestovatelů, zeměpisců a historiků, Al-Bakri, udává, že Zawíla byla v té době vyšperkována několika světskými i náboženskými budovami.

Ani v Zawíle nechybí mohutná pevnost se zubatým cimbuřím. Hlavní pozoruhodností jsou však hrobky (ze 14. století), jaké jinde nenajdete. Některé jsou již sice ohlodané zubem času, ale celkově jsou díky nadměrně suchému pouštnímu podnebí dobře zachované. Jde o hrobky bratrstva as-Sahába, muslimských věrozvěstů. Podle jiných pramenů jsou to hrobky vládců z dynastie založené Al-Chattábem (z 12. století). Věžové hrobky čtvercového půdorysu se tyčí do výšky deseti metrů. Jsou zakončeny malou kopulí. Stěny vystavěné z kvádrů vytesaných z kamenů povalujících se všude kolem jsou členěny okny a výklenky. Hrobky umístěné v jedné řadě blízko sebe ční nápadně z okolního plochého terénu a působí velkolepým dojmem. Plošinu v sousedství hrobek vyhradili současní obyvatelé oázy svým mrtvým, snad aby odpočívali blízko uctívaných šířitelů víry a mohli se tak nadít jejich pomocí. Málo zřetelné, mělké hrobky odkrývá větrná eroze. Na povrch se tak dostávají skromné osobní

ozdoby žen, například různobarevné korálky. Tu a tam zahlédnete i vybělenou kůstku. V Zawíle člověk silně pocituje závan zašlých časů. Rádi bychom byli ještě pobýli, ale museli jsme pokračovat do Tmassy, kde končí asfaltová silnice.

Jízdu poněkud komplikovaly jazyky písečných závějí na asfaltu, připomínající závěje sněhu na silnicích Českomoravské vrchoviny. Poušť tam ohmatává pískovými chapadly cizorodé těleso vložené do krajiny člověkem a snaží se je upravit k obrazu svému. Po příjezdu do Tmassy – „poslední výspy civilizace“ jsme překontrolovali zásoby vody a doplnili nádrže benzinem. Čekala nás odlehlá část pouště, v níž jsme museli spoléhat již jen sami na sebe.

Tak tedy vpřed! Před námi se táhla doširoka rozježděná pista; staré stopy nejrůznějších pneumatik se na ní křížily a proplétaly. Po nějaké době jízdy se pista náhle stočila k jihu, aby nejkratším možným směrem protunla zrádný záliv písečného moře. Plochy hrubého pevného písku se v něm střídají s úseky velmi jemného, prachovitého písku zvaného Feš-Feš, obávaného nepřítelů motoristů. Úseky bořivého písku, do něhož se velbloudi propadají až po kolena, nutí řidiče jet velmi rychle, aby neuvízli v hlubokém podkladu. Stovkou do toho a žádné zastávky! Letěli jsme pískem jako vznášedlo. Písek se rozstříkával po obou stranách auta jako gejzáry vody při projíždění kaluže, za námi zůstával načepýřený chvost prachu, impozantní chvost, jaký nosí jen komety. Chce to včas odhadnout terén dopředu, ten nepatrný rozdíl v odstínu žluté barvy, podle něhož se dá rozlišit měkký nebo tvrdý podklad. Závratná jízda skončila, jsme opět na pevné půdě. Malá zastávka byla nezbytná, bylo třeba se odřegovat.

Zastavili jsme na vlašťovčí cestě smrti. Našel jsem tam totiž uhynulou vlašťovku. S červenou barvou kolem zobáku a ocasem ve tvaru delší vidličky. Co žene statisícová hejna vlašťovek, aby rok co rok letěly dvakrát přes půl zeměkoule? Na jaře do hnízdišť na severu, s podzimem pak do zimovišť v rovníkové Africe. Naše vlašťovky znají tři hlavní tažné trasy. Příímá vede přes Alpy, Itálii, Středozeimní

moře a libyjskou Saharu. V Alpách přelétají i ty nejvyšší štíty. Kritický bývá přelet moře. Odpočívají na palubách lodí a na ostrovech, kde na ně – pokud nepadnou vyčerpáním – čekají sítě lovců. Poslední velkou nástrahou je Sahara, konkrétně písečné bouře a nedostatek hmyzí potravy.

„Nasedat! Vyjíždíme!“, přerušil moje úvahy pokyn vedoucího výpravy. Do posledního

obydleného místa na naší trase zbývalo ujet ještě několik kilometrů.

(Výňatek z připravované knihy I. Mrázka „LIBYJSKOU SAHAROU po velbloudích stezkách“.)

Ivan Mrázek
místopředseda pobočky SPA, Brno

Účast Společnosti česko-arabské na knižním veletrhu ve Frankfurtu

Letošní 56. ročník Mezinárodního knižního veletrhu ve Frankfurtu nad Mohanem, konaný ve dnech 6.–10. října 2004, představil jako svého čestného hosta Arabský svět. Každá z celkem 22 arabských zemí se snažila prezentovat se jako subjekt s vlastní identitou a předvést to nejlepší, co může nabídnout nejen v literatuře, ale ve své kultuře vůbec. Veletrh, včetně doprovodných programů na výstavišti, se tak stal počinem, v arabských kruzích označovaným za kulturní událost roku. Navíc se k veletržnímu dění ještě připojilo široké spektrum doprovodných akcí, odehrávajících se v celém Frankfurtu, od filmových produkcí a vystoupení hudebníků a folklórních skupin přes výstavy současného arabského umění až po diskusní pořady a sympózia k arabské kultuře a jejímu vztahu k Západu.

Společnost česko-arabská ve spolupráci s českou národní expozicí Světa knihy připravila výstavu pod názvem *Lidé knihy*. Jejím prostřednictvím se na mezinárodním fóru snažila ukázat dlouhou tradici česko-arabských literárních kontaktů. Výstava zahrnovala průřez staršími i novými překlady z arabštiny do češtiny, a tak své místo zde našlo české vydání Koránu, antologie staroarabské poezie, i moderní poezie zastoupená díly nejvýznamnějších současných arabských básníků Muhammada aš-Šarafiho a Nizára Kabbániho v překladech Jaromíra Hajského. Z prozaických děl to byly především příběhy Tisíce a jedné noci a několik publikací zastupujících překladovou produkci z klasické i současné prózy. V neposlední řadě byly součástí výstavy práce našich předních odborníků (arabistů a islamistů), týkající se dějin a vývoje islámu, vztahů mezi Západem a Východem, respektive křesťanstvím a islámem, dějin arabských a islámských zemí, stejně jako práce z oblasti arabské jazykovědy a literární vědy.

Představeny byly také některé překlady českých knih do arabštiny.

I když v množství překládaných děl arabských autorů Česká republika zaostává například za Německem a jinými evropskými zeměmi, je zřejmé, že má čtenářům a zájemcům o arabskou literaturu co nabídnout. Rozmach překladatelské činnosti v ostatních evropských zemích je dán především velikostí tamního knižního trhu a současně odlišným složením čtenářské veřejnosti, pokud jde o početní zastoupení arabského, případně muslimského obyvatelstva.

Pro zájemce z řad návštěvníků české expozice se v rámci zmíněné výstavy konala prezentace s následnou diskusí pod názvem *Arabský svět v české literatuře*, jejímž cílem bylo informovat o současné úrovni vědeckého bádání a literárních vztahů mezi českou a arabskou kulturní oblastí. Zde byly připomenuty některé významné osobnosti české arabistiky a vědecká pracoviště zabývající se touto problematikou. V souvislosti s tím bylo rovněž poukázáno na skutečnost, že v České republice se pro vzájemné pochopení a sblížení obou tak rozdílných světů a napomáhání oboustranného pochopení mezi českou veřejností a arabským světem dělá a v minulosti již udělalo mnoho dobré práce, na níž má nemalou zásluhu Společnost česko-arabská, která jako nevládní nezisková organizace působí již od roku 1990.

Výstava a prezentace v České národní expozici byly mezi národními stánky nearabských zemí ojedinělým jevem a sklidily proto mezi návštěvníky zasloužené uznání.

Centrem arabské části veletrhu byla výstava knih, které po jeho skončení budou věnovány jako dar do nově vybudované knihovny v egyptské Alexandrii. V rámci této výstavy představila svou produkci nakladatelství

z Evropy a arabských zemí, zabývající se překlady arabské literatury i původní tvorbou o arabském světě z hlediska dějin, kulturní historie, sociologie, náboženství a mnoha jiných oblastí s tím, že pro přispěvatele bylo ctí připojit se touto formou ke kulturnímu dialogu.

Pozornost především laické veřejnosti upoutávala přílehlá expozice technické úrovně zaznamenávané v arabských zemích v dávných staletích, ať šlo o důmyslná vodní čerpadla, astronomické navigační pomůcky, lékařské chirurgické nástroje nebo zakládání nemocnic na vysoké úrovni péče o pacienta. Na příkladech nemocnic v Damašku, založené v roce 1154, nebo Qaláwúnovy nemocnice v Káhiře, budované v letech 1284–1289, bylo naznačeno srovnání s tehdejší Evropou, která za touto úrovní v oně době daleko zaostávala.

Výstava měla za cíl upozornit návštěvníky na skutečnost, že leccos, co dnes považujeme za samozřejmost, se k nám dostalo z arabského světa, na což se v Evropě často zapomíná, stejně jako se v arabském světě zapomíná, že v období evropského novověku existovalo mnoho učenců a badatelů, kteří se o arabské země a jejich kulturní odkaz zajímali a výsledky svého bádání zprostředkovávali veřejnosti. Takový stav je do jisté míry dluhem, a to na obou stranách. Je však možné jej na základě oboustranné vstřícného mezikulturního dialogu a vzájemného pochopení odstranit.

K doprovodným akcím přímo na frankfurtském výstavišti patřila také expozice, kde jednotlivé arabské země představovaly svůj folklór a tradiční řemeslné výrobky, často doplněné autentickými ukázkami způsobu jejich výroby. Návštěvník měl rovněž možnost seznámit se s minulostí, současností a tradicemi arabských zemí prostřednictvím individuálních videoprojektů dokumentárních filmů a upoutávek.

Velkým zážitkem byla na frankfurtském veletrhu autorská čtení, která za účasti nejvýznamnějších arabských autorů probíhala prakticky nepřetržitě. Svá díla osobně představili například: Adonis (Sýrie), Gamal al-Ghitání (Egypt), Abdo Chál (Saúdská Arábie), Maisún Saqr al-Qásimí (Spojené arabské emiráty), Ibráhím al-Kauní (Libye), Edwar al-Charrát (Egypt), Rachid Boudjedra a Tahar ben Jelloun (Alžírsko) a řada dalších.

Přednes ukázek literární tvorby byl pro veřejnost samozřejmě tlumočen, ale i pro člověka, který arabštině nerozumí, mohl pouhý poslech přinést příjemný estetický zážitek. Zvláště u poezie, ze strany Arabů tradičně vysoce ceněného klenotu jejich kulturního dědictví, stálo zato zaposлуchat se a nechat se unášet proudem slov.

Po ukázce z tvorby přednesené samotným autorem následovala obvykle ještě debata o literatuře v širších souvislostech. Často se hovořilo o tom, jaké je postavení literatury a spisovatelů v jednotlivých zemích, jakým způsobem literární tvorba odráží probíhající společenské změny. S velkým důrazem zaznívalo téma postavení ženy v arabské společnosti obecně nebo jako autorky, která se vlastně už tím, že píše a publikuje, společensky angažuje. V souvislosti s tím byla diskutována otázka osobní svobody žen a možnosti svobodně se zapojit do veřejného a společenského života.

Na mnoha místech veletržního komplexu současně také ještě probíhaly obecnější diskuse v širším kontextu zaměřené na situaci a společenské postavení Arabů a muslimů v evropských zemích a na aktuální události. Dalšími náměty k debatám a výměnám názorů byly například otázky cenzury v oblasti umělecké tvorby či problematika překladu z jednoho jazyka do druhého, a to z hlediska techniky překladu v oblasti lexika i odlišných reálií, nebo z hlediska čtenářského zájmu. Ke všem těmto problémům se na frankfurtském fóru vyjadřovali významní arabští spisovatelé jako Gamal al-Ghitání (Egypt) či Emily Nasralláh (Libanon), stejně jako arabští a evropští univerzitní profesori, překladatelé a publicisté, čímž jasně dali najevo, že otázky současného světa a vývoj vztahů mezi Evropou a arabskými zeměmi mají svou vážnost a jsou jimi znepokojeni.

Veletrh se stal místem setkání dvou rozdílných kultur, nábožensky i civilizací, dvou zcela odlišných světů, jejichž zástupci projevili svou připravenost a ochotu vydat se na dlouhou cestu vedoucí prostřednictvím dialogu a otevřenosti vůči odlišným názorům a postojům k vzájemnému pochopení. Z tohoto hlediska se letošní frankfurtský veletrh stal nepopíratelným přínosem a vkladem do budoucna.

Naděžda Obadalová

Výtvarné dílny na zámku Zbraslav

V sobotu 23. října 2004 se na zámku Zbraslav konala výtvarná dílna s názvem **Perly z Kamerunu**. Tato výtvarná dílna

vznikla v rámci projektu *Afrika dětskýma očima* a za laskavé podpory lektorského oddělení Sbírký orientálního umění Národní galerie v Praze.

Účastníci dílny se sešli v Ateliéru levhart ve Veletržním paláci, kde si prohlédli výstavu *Afrika – osudové setkání Rainera Kreissla* a seznámili se se základními technikami výroby předmětů z korálků.

Pak následoval přesun do výtvarného ateliéru na zámku Zbraslav, kde se všichni věnovali výrobě šperku z korálků za asistence zkušených výtvarnic. Všichni využili svých nově získaných znalostí, aby navrhli a realizovali šperky, na které by mohla být každá Afričanka pyšná.

V sobotu 27. listopadu se konala na zámku Zbraslav v pořadí již druhá výtvarná dílna, která vznikla v rámci soutěže *Afrika dětskýma očima*.

Hlavním tématem dílny byla **africká maska**. Návštěvníci si mohli pod odborným dozorem dr. G. Šimkové, dr. E. Perouta a Mgr. J. Jirouškové vyrobit ze šamotové hlíny obličejovou masku. Po krátkém úvodním slovu, které zaskvětilo účastníky dílny do tajemství některých afrických rituálů, se všichni dali do výroby vlastní masky. Protože výroba masky je práce velmi vyčerpávající, byla vyhlášena krátká přestávka po dvou hodinách. Mnozí ji využili k malému občerstvení v místní čajovně. Pak se opět dali do práce. Po téměř pěti hodinách usilovného snažení

vzniklo třicet dva masek, jež představovaly duchy předků a zvířat. O tom, že účastníkům nechyběla fantazie, svědčí i malá výstava všech děl, která byla na závěr uspořádána ve výtvarném ateliéru na zámku Zbraslav.

Výstava vyrobených hliněných masek

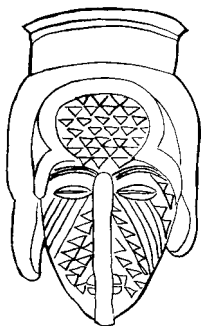

Obličejová maska ngaady a mwaash

Kubové

Demokratická repulika Kongo

Kubská maska ngaady a mwaash je bohatě zdobená korálky a mušlemi *kauri*. Z této skutečnosti lze usuzovat, že majitelem masky tohoto typu mohl být panovník nebo vysoký hodnostář. Skleněné korálky na výzdobu pásu, který vede středem obličejové části a splývá až na bradu, byly dovezeny z Evropy. Mušle *kauri*, které masku zdobí, byly používány jako plátidlo. Masku ngaady a mwaash oblékali tanečníci při vystoupeních, jež divákům přibližovala příběhy z dávné historie kmene či mytologie. Stejně masky však vystupovaly i při pohřbech panovníka nebo při chlapecké iniciaci. Oblíbeným dekorem těchto masek

jsou souběžné řady trojúhelníku. Diagonální linie pod očima mají symbolizovat slzy. Ozdobná páska, která vede z čela na bradu masky, je znakem panovníka.

Pracovní postup

V ateliéru kolorujte masku. Doma ji můžete ozdobit korálky nebo mušličkami. Pak k ní po stranách připevněte gumičku, aby dobře držela na hlavě. Na výrobě masky si dejte opravdu záležet, neboť se nejedná o masku obyčejnou, ale o vlastnictví samotného náčelníka.

Výtvarnou hru připravily Jana Jiroušková a Gabriela Šimková. Text vznikl ve spolupráci s Českou orientalistickou společností, Společností přátel Afriky a Studiem Komba. Lektorské oddělení Sbírky orientálního umění Národní galerie v Praze vás zve na sobotní komentáře a tvůrčí dílny o zvířecích motivech v africkém umění, o přechodových rituálech, o maskách, o životě afrického náčelníka a o dalších afrických tématech.

Úspěšná akce nové pobočky

Společnosti přátel Afriky

a Společnosti česko-arabské v Hradci Králové

Dne 17. 6. 2004 v přednáškovém sále Hvězdárny a planetária v Hradci Králové se uskutečnila přednáška s názvem *SUBSAHARSKÁ AFRIKA OČIMA EVROPANA*. Tato přednáška byla první akcí pobočky Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské v Hradci Králové. Přednášela PaedDr. Hana Novotná, členka Společnosti, odborná asistentka katedry aplikované lingvistiky

Fakulty informatiky a managementu Univerzity Hradec Králové. Autorka je afrikanistka a sociální antropoložka.

Cílem první přednášky z přednáškového cyklu o Africe bylo informovat posluchače o složité problematice současné subsaharské Afriky, nahlížené očima obyvatel tzv. západní civilizace. Současnost Afriky byla vymezena dvěma velkými obdobími, tj. koloniálním

a postkoloniálním. Přednáška byla geograficky vymezena subsaharskou Afrikou včetně Jihoafrické republiky.

Záměrem bylo překonat rozšířená klíšé o Africe, která produkují zejména média, poukazem na soudobé historické, sociálně antropologické a politologické studie o Africe. Šlo o to, zda je možné porozumět současné krizi Afriky, která je charakterizována pokračující chudobou většiny afrického obyvatelstva, nemocemi, ozbrojenými konflikty, ale i pokusy o její překonání, jež je vtěleno do nového programu tzv. „afrického obrození“. Současnou situaci afrického kontinentu autorka přednášky ukázala na několika příkladech, kterými

je možné ilustrovat „souboj“ mezi tradicí, která se pomalu stává suvenýrem turistů, a moderním stylem života západního světa. Dále nabídla možné příčiny současného stavu subsaharského kontinentu, kde kromě mediálně známých válečných konfliktů či obchodních zájmů nadnárodních firem (ať už těžbařských, farmaceutických nebo obchodních) hrají nemalou roli i přírodní katastrofy. Na základě dotazů přednášející definovala svůj poměrně pozitivní názor na budoucnost zmiňovaného regionu.

Zuzana E. Bohuslavová
pobočka SPA a SČA, Hradec Králové

Kombinovaný večer

Rozvojová spolupráce s Angolou

2. prosince 2004 se na Ústavu mezinárodních vztahů pod záštitou Rozvojového střediska ÚMV a Společnosti přátel Afriky uskutečnil kombinovaný večer zaměřený na otázku rozvojové spolupráce s Angolou. PhDr. Petr Jelínek se ve své přednášce zaměřil na hlavní body programu rozvojové spolupráce mezi ČR a Angolou na léta 2006–2010, stejně tak jako na celkový kontext, v němž se rozvojová spolupráce s Angolou odehrává. Ing. Petr Holeček

z Institutu tropů a subtropů České zemědělské univerzity následně představil probíhající rozvojovou spolupráci s Angolou. Kromě prezentace projektu „Ustavení Centra pro zemědělské vzdělávání v provincii Bié“ seznámil účastníky se současnou situací v občanskou válkou těžce zasažené střední Angole. Kombinovaného večera se zúčastnilo přes 60 zájemců z řad širší i odborné veřejnosti.

Společná schůzka předsednictva Společnosti česko-arabské s představiteli arabských zastupitelských úřadů

Dne 12. října 2004 se v prostorách Česko-arabské obchodní komory v Praze Vysočanech konalo krátké společné informativní zasedání předsednictva Společnosti česko-arabské s představiteli arabských zastupitelských úřadů věnované přípravě ARABSKÝCH DNŮ V ČESKÉ REPUBLICE 2005.

Jedná se o významnou akci, která se uskuteční zhruba v polovině roku 2005 a která bude zahrnovat vedle výstav, přednášek či koncertů řadu dalších zajímavých a organizačně náročných akcí. Myšlenka uspořádat kulturní představení zemí arabského světa vzešla z jednání Rady arabských velvyslanců se zástupci naší Společnosti.

Během jednání byly stanoveny základní potřeby dalšího postupu a dohodnuty způsoby vzájemné spolupráce. Obě strany se dohodly na nezbytnosti vytvoření přípravného výboru,

v němž budou zastoupeny obě strany, tj. odpovědní členové Společnosti česko-arabské a pověření zástupci Rady arabských velvyslanců.

Společné zasedání mělo rovněž slavnostní charakter. Na jeho závěr bylo připraveno malé pohoštění u příležitosti životního jubilea první místopředsedkyně obou společností ing. Marie Hruškové, která slavila své 85. narozeniny, a předsedy Společnosti česko-arabské ing. Josefa Regnera (60 let), který se však ze zdravotních důvodů nemohl zúčastnit. Za přítomnosti zástupců byly přečteny gratulační dopisy, z nichž dva, od ředitele Odboru Blízkého východu a severní Afriky, RNDr. Ivo Šilhavého, a od ředitele Odboru kulturních a krajanských vztahů MZV, Zdeňka Lyčka, přikládáme spolu se snímkem z tohoto slavnostního večera.

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Odbor Blízkého východu a Afriky

V Praze, dne 4. října 2004

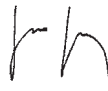
Vážená paní Hrušková,

dovolte mi, abych Vám jménem svým i jménem kolegů z Odboru Blízkého východu a Afriky MZV ČR co nejsrdečněji poblahopřál k Vašemu významnému životnímu jubileu.

Velice si vážím Vaší nezměrné energie, se kterou po dlouhá léta přispíváte k prohlubování znalostí občanů a institucí České republiky o dění v zemích Blízkého východu a Afriky, a věřím, že ve svém úsilí budete i nadále pokračovat. Jsem přesvědčen, že hlubší poznání kultury a tradic tohoto regionu napomáhá lepšímu pochopení historického i současného vývoje těchto zemí a ve svém důsledku přispívá k dalšímu rozvoji vzájemných politických, kulturních a v neposlední míře i hospodářských vztahů.

Chtěl bych Vás ujistit, že budu usilovat o to, aby můj příchod do vedení Odboru Blízkého východu a Afriky MZV ČR sebou přinesl kontinuitu ve stávající vynikající spolupráci mezi MZV ČR a Společností přátel Afriky a Společností česko-arabskou.

V hluboké úctě

RNDr. Ivo Šilhavý
ředitel odboru

Vážená paní
Ing. Marie Hrušková
I. místopředsedkyně Společnosti přátel Afriky
a Společnosti česko-arabské
Jerevanská 7
100 00 Praha 10

MINISTERSTVO ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

V Praze dne 12. října 2004

Vážená paní
Ing. Marie Hrušková
Společnost přátel Afriky
Společnost česko-arabská
Praha

Vážená paní inženýrko,

dovoluji si oslovit Vás u příležitosti Vašeho životního jubilea, které prožíváte uprostřed plnění úkolů pro Společnost přátel Afriky a Společnost česko-arabskou. Obě tato občanská sdružení vhodnou formou doplňují úsilí české zahraniční služby o prohlubování mezinárodní spolupráce, šíření informací o naší zemi a o rozvoj přátelství mezi národy.

Za patnáct let od listopadu 1989 jste významnou měrou přispěla k zakotvení otevřené společnosti v naší zemi, jejíž fungování je podmíněno tím, že lidé přinášejí oběti pro společné dobro. Svou veřejnou činností jste se zasloužila o pokrok ve směru, který vytyčil analytik Velké francouzské revoluce Alexis de Tocqueville, když řekl, že stabilita a kvalita demokracie je odvozena od stability a kvality občanské společnosti. Občanská společnost a její rozvoj jsou podmínkou trvání demokratického společenského systému.

Ve Vašem specifickém případě jste se nezištně věnovala práci seznamující českou veřejnost s poznatky o Africe a arabském světě, a vice versa, v duchu Čapkových slov, že „národ český ... je světové, nelokální přirozenosti, přerůstá svými zájmy a svým duchem hranice své vlasti.“

Ministerstvo zahraničních věcí podporovalo činnost nevládních organizací, do jejichž vedení jste byla opětovně volena, od samého počátku a bude je podporovat i nadále. Máme radost z úspěchu, jichž dosahujete, a z kreditu, jemuž se obě sdružení a Vy osobně těšíte u zastupitelských úřadů zemi, s nimiž v Praze spolupracujete, stejně jako u asociací přátel ČR v zahraničí, se kterými jste v pravidelném styku.

Dovoďte mi, milá paní inženýrko, abych vzdal hold Vaší veřejně prospěšné práci pro náš stát, naše spoluobčany a pro rozkvet mezinárodního mezilidského porozumění. Upřímně Vám gratuluji a přeji Vám hodně dalších let šťastného života.

PhDr. Ing. Zdeněk Lyčka
ředitel odboru
kulturních a krajských vztahů

Arabské dny v České republice 2005

V souvislosti s informacemi o přípravě poměrně rozsáhlé akce na příští rok uvádíme základní body navrhovaného programu, který je operativně upravován. Předsednictvo uvítá jakékoli nabídky ke spolupráci a pomoci nebo návrhy realizovatelné v rámci tohoto projektu. Děkujeme.

Návrh v bodech:

Zahajovací recepce

zahajovací řeč – představitelé MZV ČR a Magistrátu hl. m. Prahy

*reprezentační prostory
Černínského paláce 2. patro*

Výstava Arabská kniha

staré arabské texty, současná literatura, překlady arabských knih do češtiny a další

Klementinum – Národní knihovna v Praze

Filmový týden

hrané a dokumentární arabské filmy, české filmy s arabskými náměty

kina Blaník, Praha Aero

Kulturní akce

hudební a taneční soubory, zpěváci, recitace poezie v arabském originále a českém překladu (arabské skupiny ze zahraničí i z Česka – Zeriab, Al Yaman a další), cca 7 večerů

*Akropolis, Archa, Blaník, Činoherní klub,
Klementinum, prostory Ministerstva kultury*

Semináře

Evropská unie a arabský svět

Univerzita Karlova, Ústav mez. vztahů

Kulturní pluralita a náboženství

*Eurostředomořská nadace A. Lindtové,
Charita*

Alois Musil český šejch

Muzeum Vyškovska

Historie arabsko-evropských vztahů

Ústav mez. vztahů, EU

Výstavy

Obrazy, koberce

Národní galerie, galerie Miro – sv. Roch

Fotografie

*Blaník, Botanická zahrada – Trója, Volvo
Šperky, koberce*

Náprstkovo muzeum, Muzeum Kutná Hora

Orientální bazar (souk)

prodej tradičních arabských výrobků, jídel a občerstvení, hudba, bříšší tance, cca 8 stánků

Botanická zahrada Trója

Sportovní aktivity

turnaje v tenisu, fotbalu, golfu

Regionální akce

výstavy

Brno, Mikulov, Olomouc, Plzeň, Vyškov

Tiskové konference

propagace – plakáty, TV, radia, tisk, pozvánky

Závěrečná recepce

Radnice nebo některá ambasáda včetně kulturního programu

O záštitu nad „Arabskými dny“ jsou žádáni ministr zahraničních věcí ČR a primátor Prahy.

Hlavními organizátory jsou Společnost česko-arabská, Česko-arabská obchodní komora a Rada arabských velvyslanců v České republice.

O podporu budou požádána ministerstva zahraničí, kultury, školství, pro místní rozvoj, průmyslu a obchodu a Radnice hl. m. Prahy.

Jednotlivé akce budou organizovány ve spolupráci s Národní knihovnou, Národní galerií, divadlem Archa a Akropolis, kiny Blaník a Praha, Náprstkovým muzeem, kluby arabských občanů v ČR, vydavatelstvím Babylon a Ibn Rushd, cestovními agenturami a arabskými restauracemi v Praze, firmami Medea Kultur a Educon.

Financování bude zajišťováno ze tří zdrojů – firemní sponzoři, granty a individuální dárci včetně finančních prostředků od organizátorů.

Mediální krytí bude zajištěno v tisku, rozhlasu a TV, plakáty, inzerce a osobní pozvánky.

Moravské zemské muzeum

s hlubokým zármutkem oznamuje,
že v neděli 3. října 2004 zemřel
po dlouhé těžké nemoci antropolog a muzejník světového jména

Prof. RNDr. Jan Jelínek, DrSc.,

ředitel Moravského zemského muzea v letech 1958 až 1971 a dlouholetý vedoucí Ústavu Anthropos. S jeho jménem je spojena velmi plodná činnost na poli fyzické i kulturní antropologie a paleoantropologie. Po léta sledoval archeologické výzkumy a vyhodnocoval nálezy kosterních pozůstatků z doby bronzové, zejména na Cezavách u Blučiny a na Skalce u Velimi, se stopami rituálních obřadů. Průkopnická práce prof. Jelínka v oboru muzeologie vedla k vytvoření mnoha moderních muzejních expozic, založení první katedry muzeologie v Evropě roku 1964 na Masaryko-

vě univerzitě v Brně a k jeho zvolení prezidentem ICOM – Mezinárodní rada muzeí při UNESCO. Tuto funkci vykonával po dvě období, v letech 1971 až 1977. Prof. Jelínek je autorem 250 vědeckých publikací, byl vedoucím dvou úspěšných expedic do Austrálie v letech 1969 a 1973 a naší veřejnosti je znám také jako popularizátor vědeckých poznatků. Ve své práci navázal na odkaz prof. Karla Absolona a završil ho založením Ústavu Anthropos. Z iniciativy prof. Jelínka byl vybudován také Pávilon Anthropos v Pisáreckém parku, kterému zasvětil doslova celý život.

Odešel afrikanista Jan Vraný

Smutná zpráva o úmrtí předního českého afrikanisty Ing. Jana Vraného, CSc., byla pro nás, kdož jsme ho znali, neuvěřitelným šokem. A pro naši českou afrikanistiku velkou ztrátou, protože Honza, jak jsme mu jako jeho kolegové říkali, byl nesporným znalcem především ekonomické problematiky černého kontinentu. A to je jeden z hlavních problémů Afriky.

Jan Vraný měl to štěstí, že jako ekonom mohl delší dobu pracovat v Hospodářské komisi OSN pro Afriku v Addis Abebě. Vždy na to s radostí i s hrdostí vzpomínal. Honza si z Etiopie přivezl rovněž lásku k této krásné africké zemi. Svě znalosti a zkušenosti z terénu pak fruktifikoval dlouholetou vědeckou prací v Ústavu mezinárodních vztahů při Ministerstvu zahraničních věcí v Praze. Zde jsme spolupracovali při poznávání problematiky mezinárodních vztahů nových afrických států.

Výsledky svých bádání afrikanista Jan Vraný předával k dispozici širší veřejnosti prostřednictvím řady vědeckých časopisů (Mezinárodní vztahy, Zahraniční obchod, Nový Orient a další). Vedl kolektiv odborníků při vypracování obchodně ekonomického sborníku „Západní Afrika I“ a „Západní Afrika II“, vydaných pražskou ČTK v letech 1985 a 1986.

Inženýr Vraný byl dlouholetým aktivním členem Společnosti přátel Afriky a přispěvatelem bulletinu Sdružení přátel Etiopie, vycházejícím pod názvem „Etiopie“.

Člověk odchází, ale jeho práce, jeho dílo po něm zůstává. Čest světlé památce kolegy Jana Vraného!

Josef Poláček
Společnost přátel Afriky

Africké romány v českém rouše

Zájemci o dobré africké romány měli nedávno příležitost přečíst si českou verzi těch, jejichž originály v angličtině poutají pozornost ve světě již celá desetiletí. Jisté i tato okolnost vedla naše nakladatelství BBart k jejich vydání. Z překladatelova pohledu jde o přenos reálií tropické Afriky do českého kulturního kontextu. Román *Aké* nigerijského autora *Wole Soyinky* (1934) líčí léta dětství až do konce druhé světové války a obsahuje nemalou dávku jorubských výrazů.

Jiný nigerijský klasik, *Chinua Achebe* (1930) napsal vůbec první opravdový román a vydal jej pod názvem *Svět se rozpadá* již roku 1958.

Zachytil v něm život tradiční iboské obce v etapě, kdy se vliv misí a Britů na nigerijském východě teprve začíná uplatňovat. Zcela opačnou etapu vývoje kolonialismu sledujeme v románě *Zrnko pšenice*; napsal jej keňský spisovatel *Ngugi wa Thiong'o* (1938), který později začal tvořit své originální práce v rodné kikujštině. Přítomnost majetných britských osadníků v klimaticky příznivých končinách Keni zůstala mezirasové vztahy v průběhu povstání Mau Mau v padesátých letech minulého století. S padesátiletým odstupem stojí tehdejší konflikt za zamyslením.

Vladimír Klíma
Společnost přátel Afriky

NOVÝ ORIENT v novém

Ne každý ví, že Orientální ústav Akademie věd ČR vydává čtvrtletní časopis NOVÝ ORIENT. Časopis vychází již od roku 1945, kdy v závislosti na intenzitě emancipačních procesů ve státech „třetího světa“ vzrostl zájem o země Orientu. Cílem časopisu je populární, avšak odborně seriózní formou seznamovat českou veřejnost s realitou zemí Asie a Afriky, podporovat věcnou informovanost o nich a pomáhat vyvracet romantické nebo xenofobní mýty, jimiž jsou orientální kultury opředeny.

Časopis NOVÝ ORIENT nabízí svým čtenářům korektní pohled do problematiky dějin, náboženství, materiální kultury, současné politiky i jazyků a literatur asijských a afrických zemí. Jeho populárně odborné články mohou zájemcům poskytnout hlubší informační kon-

text k aktuálním událostem a civilizačním jevům spjatým s afroasijským světem.

V nové grafické úpravě a s novým obsahovým zaměřením (formát A4, 64 stran, včetně barevné křídové obálky a vnitřní čtyřstránkové přílohy) je určen především studentům, pedagogům, novinářům a všem, kteří mají zájem o daný region.

Cena jednoho čísla 49,- Kč
celoroční předplatné 160,- Kč
(poštovné a balné se neúčtuje)

Redakce Nového Orientu

Orientální ústav AV ČR
Pod vodárenskou věží 4, Praha 8
Telefon: 266 053 523
E-mail: novor@orient.cas.cz

Bulletin Společnosti přátel Afriky a Společnosti česko-arabské

č. 4 – prosinec 2004, 12. ročník. Uzávěrka tohoto čísla byla 17. 12. 2004

Bulletin je vydáván za přispění

Odboru kulturních a krajských vztahů Ministerstva zahraničních věcí ČR.

Redakční rada: PhDr. JAROSLAV BUREŠ, CSc., Ak. sochař JIŘÍ ČERNOCH,
doc. PhDr. EDUARD GOMBÁR, CSc., Mgr. MIROSLAV HOUSKA,
PhDr. JOSEF POLÁČEK, CSc., doc. Ing. DANA ŠTEMBERGOVÁ, CSc.,
PhDr. MARCELA PALÍŠKOVÁ

Návrh obálky: VLADIMÍR PECHAR
Uspořádala: Ing. MARIE HRUŠKOVÁ
Výroba: ESKIRA s.r.o.

Kontaktní adresa: **Jerevanská 7, 100 00 Praha 10, tel. 604 378 949**

Společnost přátel Afriky – *webová stránka:* **spa.afrikaonline.cz**

– *e-mail:* **spa@afrikaonline.cz**

Společnost česko-arabská – *webová stránka:* **czech-arab.org**

– *e-mail:* **info@czech-arab.org**